

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

avis 55.295/2
du 12 février 2014

advies 55.295/2
van 12 februari 2014

sur

over

un avant-projet de loi
'concernant diverses matières
relatives aux pensions du
secteur public'

een voorontwerp van wet
'betreffende diverse
aangelegenheden inzake de
pensioenen van de
overheidssector'

Le 6 février 2014, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Vice-Premier Ministre et Ministre des Pensions à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi 'concernant diverses matières relatives aux pensions du secteur public'.

L'avant-projet a été examiné par la deuxième chambre le 12 février 2014. La chambre était composée de Pierre VANDERNOOT, conseiller d'État, président, Martine BAGUET et Luc DETROUX, conseillers d'État, et Bernadette VIGNERON, greffier.

Le rapport a été présenté par Jean-Luc PAQUET, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de Pierre VANDERNOOT.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 12 février 2014.

*

Op 6 februari 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vice-Eerste Minister en Minister van Pensioenen verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'betreffende diverse aangelegenheden inzake de pensioenen van de overheidssector'.

Het voorontwerp is door de tweede kamer onderzocht op 12 februari 2014. De kamer was samengesteld uit Pierre VANDERNOOT, staatsraad, voorzitter, Martine BAGUET en Luc DETROUX, staatsraden, en Bernadette VIGNERON, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jean-Luc PAQUET, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre VANDERNOOT.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 12 februari 2014.

*

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, et remplacé par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

« De hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat tal van bepalingen uit dit ontwerp betreffen maatregelen inzake de opening van het pensioenrecht in het stelsel van de openbare sector en/of de berekening van deze pensioenen. Om de pensioendossiers correct te behandelen bij de ingangsdatum van het pensioen en ook de gepensioneerden de rechtszekerheid te geven waarop ze recht hebben, is het van het hoogste belang dat voornoemde maatregelen zo snel mogelijk worden aangenomen. Bovendien kunnen sommige gepensioneerden bij gebrek aan deze maatregelen nadeel ondervinden, ofwel rechtstreeks aangezien de ingangsdatum van hun pensioen wordt beïnvloed door deze maatregelen ofwel onrechtstreeks, gelet op de impact ervan op het pensioenbedrag. De beslissing om in dienst te blijven of om met pensioen te gaan is immers sterk afhankelijk van het bedrag van het toekomstige pensioen. Dit is het geval voor volgende artikelen uit het ontwerp: 3, 4, 6, 8, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 35, 36, 37 à 41, 42, 43, 44 en 45.

De wijzigingen die werden aangebracht aan het koninklijk besluit van 25 oktober 2013 betreffende de geldelijke loopbaan van de personeelsleden van het federaal openbaar ambt doen twijfels rijzen omtrent de elementen die in aanmerking komen bij de pensioenberekening. Artikelen 2 en 11 hebben als doel de onduidelijkheid rond dit onderwerp te verhelpen, wat zo snel mogelijk moet gebeuren.

Sommige maatregelen uit het ontwerp maken het voor de overheid mogelijk om aanzienlijke bijkomende uitgaven te vermijden en om de pensioenbijdragen sneller en correcter te innen. Het is dan ook belangrijk dat deze maatregelen zo snel mogelijk worden aangenomen teneinde de verwachte budgettaire impact te maximaliseren. Dit is het geval voor de elektronische pensioenaanvraag, wat de kost van de dossierbehandeling voor de werkgevers vermindert (artikelen 5, 7 en 21), de wijzigingen op het vlak van de perequatie (artikelen 9 en 13) alsook de invordering van de pensioenbijdragen door een instelling deskundig in deze materie (artikel 27). Wat betreft dit laatste punt, dient er ook te worden opgemerkt dat de maatregel tegemoet komt aan een opmerking van het Rekenhof.

De wet van 24 oktober 2011 heeft de individuele responsabilisering van de lokale besturen binnen het Gesolidariseerd Pensioenfonds van de RSZPPO ingevoerd. De interne lastenverdeling voor het jaar 2012 moet zo snel mogelijk worden berekend. Dit is enkel mogelijk via de wettelijke bepalingen in artikelen 33 en 34 van het wetsontwerp. Er wordt ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om sommige wettelijke bepalingen in overeenstemming te brengen met de nieuwe verdeling van de pools waarin deze wet voorziet (artikel 28).

In het kader van het elektronisch pensioendossier ingesteld door de wet van 29 december 2010, ook Capelo-wet genoemd, is het hoogdringend dat andere instellingen dan de PDOS toegang kunnen krijgen tot de elektronische gegevens van de personen waarvan ze de pensioenen berekenen en beheren. Dit vergt de ontwikkeling van een secundair computernetwerk. De wettelijke vergunningen voor de uitwerking van dit secundaire netwerk moeten bijgevolg onverwijld worden verkregen. Dit is het voorwerp van de artikelen 29 tot 32 van het ontwerp.

Artikel 46 bevat enkele opheffingsbepalingen in verband met de maatregelen die hier net werden becommentarieerd.

Ten slotte worden al deze redenen van hoogdringendheid versterkt door het feit dat de wetgevende kamers begin april ontbonden zullen worden en dat het noodzakelijk is dat het ontwerp in zijn geheel wordt aangenomen vóór deze ontbinding ».

*

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations suivantes.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Selon une jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle, la non-rétroactivité des lois est une garantie ayant pour but de prévenir l'insécurité juridique, qui exige que le contenu du droit soit prévisible et accessible, de sorte que le justiciable puisse prévoir, à un degré raisonnable, les conséquences d'un acte déterminé au moment où cet acte est accompli. La rétroactivité peut uniquement être justifiée lorsqu'elle est indispensable à la réalisation d'un objectif d'intérêt général. S'il s'avère en outre que la rétroactivité a pour effet que l'issue de l'une ou l'autre procédure judiciaire est influencée dans un sens déterminé ou que les juridictions sont empêchées de se prononcer sur une question de droit, la nature du principe en cause exige que des circonstances exceptionnelles ou des motifs impérieux d'intérêt général justifient l'intervention du législateur, laquelle porte atteinte, au préjudice d'une catégorie de citoyens, aux garanties juridictionnelles offertes à tous ¹.

La rétroactivité de la loi ne suscite en principe aucune difficulté lorsqu'elle s'applique à des dispositions qui ne portent pas préjudice aux destinataires de la règle concernée.

2. Sans garantie d'exhaustivité, compte tenu du bref délai dans lequel la section de législation du Conseil d'État a été invitée à examiner le présent avant-projet, on ne peut exclure, semble-t-il, que la rétroactivité (1) du littera b) de la rubrique « Remarques » figurant dans la colonne de gauche du point I, A, de l'annexe de la loi générale du 21 juillet 1844 'sur les pensions civiles et ecclésiastiques', en projet à l'article 3, 3°, d), de l'avant-projet, (2) de l'article 1/1 de la loi du 14 avril 1965 'établissant certaines relations entre les divers régimes du secteur public', en projet à l'article 8 de l'avant-projet, et de l'abrogation de l'article 3, alinéa 2, de la même loi par l'article 46, 1°, de l'avant-projet, rétroactivité prévue respectivement par l'alinéa 2, 1° et 3°, de l'article 47 de l'avant-projet, place dans certaines situations des bénéficiaires de pensions dans une situation qui apparaîtrait comme moins favorable que celle qui est la leur en vertu des dispositifs légaux applicables en cette matière.

L'auteur de l'avant-projet doit être en mesure de justifier cette rétroactivité.

¹ Voir notamment : C.C., 18 février 2009, n° 26/2009, B.13 ; 17 janvier 2013, n° 3/2013, B.4.

3. La question se pose aussi pour l'article 12, § 3, « tel qu'il était avant la modification introduite par la loi du 25 avril 2007 » et tel que remplacé par l'article 9 de l'avant-projet, appelé à produire ses effets le 1er janvier 2003 en vertu de l'article 47, 1°, de l'avant-projet.

Selon le commentaire de la disposition, cette rétroactivité est destinée à contrecarrer les effets de l'annulation par l'arrêt du Conseil d'État n° 223.443 du 8 mai 2013 de l'arrêté royal du 29 juillet 2011 'prévoyant l'étalement de la péréquation par tranches de 5 p.c. suite à la revalorisation des traitements par l'arrêté royal du 15 septembre 2006 portant intégration dans le niveau A des titulaires d'un grade particulier du niveau 1 au Service public fédéral Finances et au Service des Pensions du Secteur public'. L'article 9 prévoit à cet effet la validation législative de cet arrêté royal du 15 septembre 2006 par la substitution rétroactive à l'arrêté annulé de normes légales de même effet.

Cette validation est justifiée de la sorte dans l'exposé des motifs :

« Comme rappelé précédemment, à partir du 1er janvier 2003, pour toute majoration de traitement supérieure à 5 p.c., un arrêté royal fut systématiquement pris pour limiter la péréquation en découlant à des tranches annuelles successives de 5 p.c. au maximum. Ces arrêtés royaux ont toujours été adoptés un certain temps après l'octroi de la majoration de traitement. Le principe d'égalité exige à présent que toutes les personnes qui ont obtenu une majoration de traitement supérieure à 5 p.c. soient traitées de la même manière en matière de péréquation. Il n'existe aucune raison objective qui justifierait qu'une catégorie déterminée qui obtiendrait après le 1er janvier 2003 une majoration de traitement de plus de 5 p.c., ne soit pas limitée en matière de péréquation à des tranches successives de 5 p.c., alors que ce serait le cas pour d'autres catégories similaires.

Tel est dès lors le but poursuivi par la modification proposée de l'ancien article 12, § 3, de la loi du 9 juillet 1969 et qui est effectuée par le présent article 9.

[...]

En l'espèce, il est proposé que la péréquation soit toujours limitée à des tranches de 5 p.c. au maximum auquel le Roi serait habilité à déroger.

La modification législative proposée a également pour objectif de limiter les répercussions budgétaires entraînées par l'annulation, par le Conseil d'État, de l'arrêté royal dont question ».

Il est douteux que les exigences tenant au respect du principe d'égalité puissent être retenues comme justifiant en l'espèce la rétroactivité envisagée. On ne peut en effet exclure que, faute d'avoir poursuivi en temps utile devant le Conseil d'État l'annulation des arrêtés royaux des 22 mai 2005 et 21 janvier 2007 'pris en application de l'article 12, § 3, de la loi du 9 juillet 1969 modifiant et complétant la législation relative aux pensions de retraite et de survie des agents du secteur public', les personnes auxquelles ils restent applicables, s'ils ne peuvent plus en obtenir l'annulation, revendiquent, en application de l'article 144 de la Constitution, leurs droits subjectifs devant les juridictions judiciaires, lesquelles pourraient, en fonction des circonstances de la cause, refuser d'appliquer ces arrêtés royaux sur la base de l'article 159 de la Constitution pour des motifs analogues à ceux qui ont conduit à l'annulation de l'arrêté royal précité du 29 juillet 2011.

Sous réserve d'un examen plus approfondi des différents éléments du problème, auquel le Conseil d'État n'a pu se livrer en l'espèce, la justification de la rétroactivité fondée sur l'« objectif de limiter les répercussions budgétaires » de l'arrêt d'annulation n° 223.443 du 8 mai 2013 ne paraît pas pouvoir établir davantage, au regard des principes en cause et par sa généralité, le caractère « indispensable » de telle intervention du législateur à la réalisation d'un objectif d'intérêt général, ni, au cas où des procédures juridictionnelles seraient pendantes qui porteraient sur l'illégalité des arrêtés royaux pris en exécution du texte remplacé par l'article 9 de l'avant-projet, l'existence de circonstances exceptionnelles ou de motifs impérieux d'intérêt général.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

DISPOSITIF

Article 2

Dans la version française, à l'article 8, § 1er, en projet, de la loi générale du 21 juillet 1844 'sur les pensions civiles et ecclésiastiques', le mot « éventuellement » sera remplacé par, comme dans la version néerlandaise, par le mot « également ».

Article 11

Il y a lieu de compléter l'article 13, § 9, en projet, par les mots « ou en vertu de l'alinéa 8 de la même disposition ».

En vertu de la même disposition, le texte ferait ainsi écho de manière correcte à l'insertion non seulement d'un alinéa 7 mais également d'un alinéa 8 à l'article 8, § 1er, de la loi générale précitée du 21 juillet 1844 par l'article 2 de l'avant-projet.

Article 27

Il n'appartient pas à un service public comme le SdPSP de se départir, de sa propre initiative, d'une part de la tâche qui lui a été confiée par la loi, en l'occurrence celle de la perception des recettes telle que prévue à l'article 5, 1°, de la loi du 12 janvier 2006 'portant création du 'Service des Pensions du secteur public'.

Il conviendrait qu'une telle délégation de tâches ne puisse avoir lieu que selon les modalités et pour la durée fixée par le Roi.

L'alinéa 3 de la disposition en projet sera mieux rédigé comme suit :

« Le Roi détermine la durée et les modalités de cette délégation ».

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en vervangen bij de wet van 2 april 2003, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt de motivering in de brief met de adviesaanvraag als volgt:

“De hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat tal van bepalingen uit dit ontwerp betreffen maatregelen inzake de opening van het pensioenrecht in het stelsel van de openbare sector en/of de berekening van deze pensioenen. Om de pensioendossiers correct te behandelen bij de ingangsdatum van het pensioen en ook de gepensioneerden de rechtszekerheid te geven waarop ze recht hebben, is het van het hoogste belang dat voornoemde maatregelen zo snel mogelijk worden aangenomen. Bovendien kunnen sommige gepensioneerden bij gebrek aan deze maatregelen nadeel ondervinden, ofwel rechtstreeks aangezien de ingangsdatum van hun pensioen wordt beïnvloed door deze maatregelen ofwel onrechtstreeks, gelet op de impact ervan op het pensioenbedrag. De beslissing om in dienst te blijven of om met pensioen te gaan is immers sterk afhankelijk van het bedrag van het toekomstige pensioen. Dit is het geval voor volgende artikelen uit het ontwerp: 3, 4, 6, 8, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 35, 36, 37 à 41, 42, 43, 44 en 45.

De wijzigingen die werden aangebracht aan het koninklijk besluit van 25 oktober 2013 betreffende de geldelijke loopbaan van de personeelsleden van het federaal openbaar ambt doen twijfels rijzen omtrent de elementen die in aanmerking komen bij de pensioenberekening. Artikelen 2 en 11 hebben als doel de onduidelijkheid rond dit onderwerp te verhelpen, wat zo snel mogelijk moet gebeuren.

Sommige maatregelen uit het ontwerp maken het voor de overheid mogelijk om aanzienlijke bijkomende uitgaven te vermijden en om de pensioenbijdragen sneller en correcter te innen. Het is dan ook belangrijk dat deze maatregelen zo snel mogelijk worden aangenomen teneinde de verwachte budgettaire impact te maximaliseren. Dit is het geval voor de elektronische pensioenaanvraag, wat de kost van de dossierbehandeling voor de werkgevers vermindert (artikelen 5, 7 en 21), de wijzigingen op het vlak van de perequatie (artikelen 9 en 13) alsook de invordering van de pensioenbijdragen door een instelling deskundig in deze materie (artikel 27). Wat betreft dit laatste punt, dient er ook te worden opgemerkt dat de maatregel tegemoet komt aan een opmerking van het Rekenhof.

De wet van 24 oktober 2011 heeft de individuele responsabilisering van de lokale besturen binnen het Gesolidariseerd Pensioenfonds van de RSZPPO ingevoerd. De interne lastenverdeling voor het jaar 2012 moet zo snel mogelijk worden berekend. Dit is enkel mogelijk via de wettelijke bepalingen in artikelen 33 en 34 van het wetsontwerp. Er wordt ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om sommige wettelijke bepalingen in overeenstemming te brengen met de nieuwe verdeling van de pools waarin deze wet voorziet (artikel 28).

In het kader van het elektronisch pensioendossier ingesteld door de wet van 29 december 2010, ook Capelo-wet genoemd, is het hoogdringend dat andere instellingen dan de PDOS toegang kunnen krijgen tot de elektronische gegevens van de personen waarvan ze de pensioenen berekenen en beheren. Dit vergt de ontwikkeling van een secundair computernetwerk. De wettelijke vergunningen voor de uitwerking van dit secundaire netwerk moeten bijgevolg onverwijld worden verkregen. Dit is het voorwerp van de artikelen 29 tot 32 van het ontwerp.

Artikel 46 bevat enkele opheffingsbepalingen in verband met de maatregelen die hier net werden becommentarieerd.

Ten slotte worden al deze redenen van hoogdringendheid versterkt door het feit dat de wetgevende kamers begin april ontbonden zullen worden en dat het noodzakelijk is dat het ontwerp in zijn geheel wordt aangenomen vóór deze ontbinding”.

*

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de afdeling Wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Volgens de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is de niet-retroactiviteit van wetten een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden gerechtvaardigd wanneer zij onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang. Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot gevolg heeft dat de afloop van één of meer gerechtelijke procedures in een welbepaalde zin wordt beïnvloed of dat rechtscolleges worden verhinderd zich uit te spreken over een rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een rechtvaardiging bieden voor het optreden van de wetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers inbreuk maakt op de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.¹

De retroactiviteit van de wet doet in principe geen probleem rijzen wanneer ze wordt toegepast op bepalingen die de adressaten van de regel in kwestie niet schaden.

2. Gelet op de korte termijn waarbinnen de afdeling Wetgeving het voorliggende voorontwerp heeft moeten onderzoeken en zonder enige garantie inzake volledigheid, lijkt niet te kunnen worden uitgesloten dat de terugwerking (1) van de in artikel 3, 3°, d), van het voorontwerp ontworpen *littera b)* van de rubriek “Opmerkingen” in de linkerkolom van punt I, A, van de bijlage bij de algemene wet van 21 juli 1844 ‘op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen’, (2) van het in artikel 8 van het voorontwerp ontworpen artikel 1/1 van de wet van 14 april 1965 ‘tot vaststelling van een zeker verband tussen de onderscheiden pensioenregelingen van de openbare sector’ en van de opheffing van artikel 3, tweede lid, van dezelfde wet bij

¹ Zie onder meer: GwH 18 februari 2009, nr. 26/2009, B.13; 17 januari 2013, nr. 3/2013, B.4.

artikel 46, 1°, van het voorontwerp, in welke terugwerking respectievelijk in het tweede lid, 1° en 3°, van artikel 47 van de voorontwerp wordt voorzien, in bepaalde omstandigheden pensioentrekkers in een situatie brengt die minder gunstig blijkt te zijn dan die waarin ze zich bevinden krachtens de wettelijke bepalingen die in dezen van toepassing zijn.

De steller van het voorontwerp moet die terugwerking kunnen rechtvaardigen.

3. Die kwestie is ook aan de orde voor artikel 12, § 3, “zoals het luidde voor de wijziging door de wet van 25 april 2007” en zoals het is vervangen bij artikel 9 van het voorontwerp, dat krachtens artikel 47, 1°, van het voorontwerp op 1 januari 2003 uitwerking moet hebben.

Volgens de bespreking van die bepaling moet die terugwerking de gevolgen tenietdoen van de vernietiging, bij arrest nr. 223.443 van de Raad van State van 8 mei 2013, van het koninklijk besluit van 29 juli 2011 ‘houdende de spreiding van de perequatie in schijven van 5 pct. ingevolge de herwaardering van de wedden door het koninklijk besluit van 15 september 2006 houdende de integratie in het niveau A van de titularissen van een bijzondere graad van het niveau 1 bij de Federale Overheidsdienst Financiën en de Pensioendienst voor de Overheidssector’. Hiertoe voorziet artikel 9 in de bekrachtiging bij wet van dat koninklijk besluit van 15 september 2006, door wettelijke rechtsregels met dezelfde uitwerking retroactief in de plaats te stellen van het vernietigde besluit.

In de memorie van toelichting wordt die bekrachtiging als volgt gerechtvaardigd:

“Zoals hoger gesteld, werd vanaf 1 januari 2003 voor elke weddeverhoging van meer dan 5 pct. systematisch een koninklijk besluit getroffen om de eruit voortvloeiende perequatie te beperken tot opeenvolgende jaarlijkse schijven van maximum 5 pct. Deze koninklijke besluiten werden steeds geruime tijd getroffen nadat de weddeverhoging werd toegekend. Het principe van de gelijkheid vereist dan ook dat alle personen die een weddeverhoging genoten hebben van meer dan 5 pct. op dezelfde wijze behandeld worden inzake perequatie. Er bestaat geen enkele objectieve reden die een rechtvaardiging kan bieden voor het feit dat voor een bepaalde categorie die na 1 januari 2003 meer dan 5 pct. weddeverhoging heeft genoten, de perequatie niet zou beperkt worden tot opeenvolgende jaarlijkse schijven van 5 pct., terwijl dit wel het geval zou zijn voor alle andere gelijkaardige categorieën.

Dit is de reden van de met artikel 9 doorgevoerde wijziging van het oude artikel 12, § 3, van de wet van 9 juli 1969.

(...)

In casu wordt voorgesteld om de perequatie steeds te beperken tot schijven van ten hoogste 5 pct., waarbij de Koning gemachtigd wordt om hiervan af te wijken.

Deze wetwijziging heeft eveneens tot doel om de budgettaire gevolgen verbonden aan de vernietiging van voormeld koninklijk besluit door de Raad van State te beperken”.

Het is twijfelachtig of de vereisten inzake de naleving van het gelijkheidsbeginsel *in casu* kunnen dienen als rechtvaardiging van de beoogde terugwerking. Het valt immers niet uit te sluiten dat de personen op wie de koninklijke besluiten van 22 mei 2005 en 21 januari 2007 ‘met toepassing van artikel 12, § 3, van de wet van 9 juli 1969 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de rust- en overlevingspensioenen van het personeel van de openbare

sector' toepasselijk blijven en, die de nietigverklaring van die besluiten niet tijdig voor de Raad van State hebben gevorderd, met toepassing van artikel 144 van de Grondwet subjectieve rechten voor een gewoon rechtscollege opeisen indien ze de nietigverklaring van die besluiten niet meer kunnen verkrijgen. Dat rechtscollege zou dan, naargelang van de toedracht van de zaak, kunnen weigeren om die koninklijke besluiten toe te passen, op grond van artikel 159 van de Grondwet en om soortgelijke redenen als die welke tot de vernietiging van het voornoemde koninklijk besluit van 29 juli 2011 hebben geleid.

Onder voorbehoud dat de verschillende elementen van deze kwestie grondiger worden onderzocht, wat de Raad van State in dit geval niet heeft kunnen doen, kan, naar het zich laat aanzien, de rechtvaardiging van de retroactiviteit die is gebaseerd op het "doel om de budgettaire gevolgen" van vernietigingsarrest nr. 223.443 van 8 mei 2013 "te beperken", ten aanzien van de ter zake geldende beginselen en door zijn algemeenheid, evenmin aantonen dat zo'n optreden van de wetgever "onontbeerlijk" zou zijn voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang, noch dat er uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang bestaan indien gerechtelijke procedures aanhangig zouden zijn die betrekking hebben op de onwettigheid van de koninklijke besluiten die zijn uitgevaardigd ter uitvoering van de tekst die bij artikel 9 van het voorontwerp wordt vervangen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

DISPOSITIEF

Artikel 2

In de Franse versie van het ontworpen artikel 8, § 1, van de algemene wet van 21 juli 1844 'op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen', moet het woord "éventuellement" worden vervangen door het woord "également", overeenkomstig de Nederlandse versie.

Artikel 11

Het ontworpen artikel 13, § 9, moet worden aangevuld met de woorden "of krachtens het achtste lid van diezelfde bepaling".

Krachtens diezelfde bepaling zou de tekst aldus op correcte wijze aangeven dat artikel 2 van het voorontwerp een zevende alsook een achtste lid in artikel 8, § 1, van de voornoemde algemene wet van 21 juli 1844 invoegt.

Artikel 27

Het komt een overheidsdienst zoals de PDOS niet toe uit eigen beweging af te zien van een deel van de taak die hem bij de wet is opgedragen, *in casu* de taak om ontvangsten te innen, zoals bepaald in artikel 5, 1°, van de wet van 12 januari 2006 'tot oprichting van de "Pensioendienst voor de Overheidssector"'.

Een dergelijke delegatie van taken kan alleen plaatsvinden volgens de regels en voor de termijn die door de Koning zijn vastgesteld.

Het derde lid van de ontworpen bepaling wordt beter geredigeerd als volgt:

“De Koning bepaalt de duur en de nadere regels van deze delegatie”.

LE GREFFIER – DE GRIFFIER

LE PRÉSIDENT – DE VOORZITTER

Bernadette VIGNERON

Pierre VANDERNOOT